

Kommunale/regionale næringsfond – forslag til endring av ordningen

Fra 2014 opphørte tidligere ordning med øremerking av midler fra KMD til kommunale/regionale næringsfond. Det er opp til den enkelte fylkeskommune evt. å bevilge midler til dette formålet. En er kjent med at enkelte fylkeskommuner har kuttet ut hele denne ordningen og noen bevilger kun til regionale næringsfond (ikke kommunale). Noen har imidlertid gjort som STFK og fortsatt bevilget til både kommunale og regionale fond.

Alle kommuner i Sør-Trøndelag har de siste årene fått tildelt midler til næringsfond. Kommunene i det distriktpolitiske virkeområdet har fått midler til den enkelte kommune, mens kommunene i Trondheimsregionen får midler til felles regionalt næringsfond for å følge opp tiltak i strategisk næringsplan for Trondheimsregionen. I tillegg er det etablert felles regionale næringsfond i Holtålen/Røros og på Fosen.

Med unntak av Oppdal er alle kommunene i Sør-Trøndelag deltakere i regionråd:

Fosen Regionråd (*Leksvik, Ørland, Bjugn, Osen, Roan, Rissa, Åfjord*)

Det er utarbeidet et eget strategidokument for regionalt nærings samarbeid på Fosen og Næringsalliansen på Fosen har fått et ansvar for videre oppfølging og gjennomføring.

- Opprettet regionalt næringsfond i 2015 og mottok tilskudd fra STFK på kr 600.000,-

Værnesregionen (*Frosta, Meråker, Stjørdal, Malvik, Tydal og Selbu*)

Kommunene har utarbeidet en felles strategisk næringsplan for Værnesregionen. Næringsalliansen (næringsforeningene og næringsmedarbeiderne i kommunene) bidrar med konkrete tiltak og gjennomføring av planen.

- De tre nord-trønderske kommunene har felles næringsfond. Kommunene i Sør-Trøndelag har vært invitert inn, men har valgt å stå utenfor. STFK har derfor ikke bevilget midler til Værnesregionen.

Orkdalsregionen (*Orkdal, Skaun, Frøya, Hemne, Hitra, Meldal, Rennebu, Agdenes, Snillfjord, Rindal*)
Næringsalliansen i Orkdalsregionen har utarbeidet strategisk næringsplan som skal være en felles regional plan for alle 10 kommuner. Planen er nå under behandling i det enkelte kommunestyre.

- Regionen har meddelt at de har intensjon om å etablere et regionalt næringsfond i løpet av 2016. STFK har ikke bevilget midler til Orkdalsregionen så langt.

Trondheimsregionen (*Malvik, Trondheim, Klæbu, Melhus, Skaun, Orkdal, Midtre-Gauldal, Rissa, Stjørdal og Leksvik*)

Trondheimsregionen har sitt hovedfokus på oppfølging av felles Strategisk Næringsplan. Overordnet mål er å øke regionens andel av landets verdiskaping.

- Opprettet regionalt næringsfond i 2010 og har siden mottatt tilskudd fra STFK.
2015: 1,7mill.kr.

Fjellregionen (*Røros, Holtålen, Alvdal, Tynset, Folldal, Os, Rendalen, Tolga*)

Regionrådet for Fjellregionen driver sitt arbeid med utgangspunkt i vedtektene og Strategisk plan for Fjellregionen, der det er prioritert fem innsatsområder: Næringsutvikling, Rekruttering, Kompetanseutvikling, Kultur og Idrett samt Infrastruktur.

- Så langt ikke felles regionalt næringsfond, men de to sør-trønderske kommunene etablerte regionalt næringsfond i 2012 og har siden mottatt tilskudd fra STFK. 2015: kr 200.000,-

Fordeling 2015

I 2015 ble det bevilget en ramme på 12 mill.kr. til regionale/kommunale næringsfond i Sør-Trøndelag:

Kommuner:	Beløp	Kommuner i ST i reg.fond
Hemne	550.000	
Snillfjord	550.000	
Hitra	550.000	
Frøya	550.000	
Agdenes	550.000	
Bjugn ³⁾	550.000	
Åfjord ³⁾	550.000	
Roan ³⁾	550.000	
Osen ³⁾	550.000	
Oppdal	550.000	
Rennebu	550.000	
Meldal	550.000	
Røros ²⁾	550.000	
Holtålen ²⁾	550.000	
Tydal	550.000	
Selbu	350.000	
Ørland ³⁾	350.000	
Rissa ^{1) 3)}	225.000	
Midtre Gauldal ¹⁾	225.000	
¹⁾ Trondheimsregionen	1.700.000	Trondheim, Melhus, Klæbu, Malvik, Skaun, Orkdal, Rissa og Midtre-Gauldal
²⁾ Holtålen-Røros	200.000	Holtålen, Røros
³⁾ Fosen Regionråd	600.000	Ørland, Bjugn, Osen, Roan, Rissa, Åfjord
Ubenyttede stimuleringsmidler	100.000	
SUM	12.000.000	

Det forventes en søknad fra Orkdalsregionen om tildeling av midler til regionalt næringsfond i 2016, og dersom dette blir realisert så er det kun 3 kommuner i Sør-Trøndelag som ikke blir omfattet av et regionalt fond. Dette er Oppdal, Selbu og Tydal. Selbu og Tydal har som tidligere nevnt full anledning til deltakelse i det regionale fondet i Værnesregionen, dvs. at det i realiteten bare er Oppdal kommune som faller helt utenfor.

Vurdering

I 2013 ble det foretatt en gjennomgang av hvilke tiltak kommunene har prioritert i bruken av midlene (regional utviklingskomite, sak 23/14). Rapporteringen viste at ca. 65 % av midlene har gått til næringsrettede formål og ca. 35 % til samfunnsmessige formål. Av næringsrettede formål er de største bevilgningene gitt til etablererstøtte, til etablerte bedrifter og til entreprenørskapstiltak innen grunn- og videregående skole. Av de samfunnsmessige formålene som er støttet er det først og fremst profilering og markedsføring av områder og stedsutvikling som prioriteres. Tidligere evalueringer viser at midlene har bidratt til å styrke arbeidsplasser i lokalt næringsliv og de har hatt en utløsende effekt på andre midler. De har også bidratt til et lokalpolitisk engasjement i næringsutviklingsarbeidet.

Regionalt samarbeid er ønsket i Sør-Trøndelag og erfaringer gjort andre steder viser også at samarbeid gjennom regionale fond har gitt en tilleggseffekt av satsingen. Det bidrar til økt samarbeid og til mer helhetlig regional næringsutvikling. Regionalt samarbeid er viktig både for å kunne ha tilstrekkelig fagkompetanse og god ressursutnyttelse. Mer midler gir også rom for større satsinger som har betydning for den regionale næringsutviklingen. For å stimulere til dette er det de siste årene avsatt kr 100.000,- som en bonus pr. kommune dersom kommunene legger inn minimum 50 % av de

kommunale fondene i et felles regionalt fond. Utviklingen i Sør-Trøndelag er at en stor andel av kommunene nå er med i regionale fond eller har planer om å bli det. Alle regionrådene er fylkesoverskridende, men det er bare de sør-trønderske kommunene som utløser tilskudd fra STFK.

Kommunale/regionale næringsfond har vært den nest største enkeltposten i budsjettet og en betydelig reduksjon av totalrammen i 2016 tilsier at også denne posten må reduseres. En videreføring av dagens ordning med at alle kommuner utenfor Trondheimsregionen får tildelt midler til egne kommunale næringsfond, synes ikke å være hensiktsmessig når rammen blir så kraftig redusert. Beløpene til den enkelte kommune blir såpass lave at det vanskelig kan forsvares med tanke på optimal ressursbruk av de regionale utviklingsmidlene. En videreføring av ordningen der de skal legge inn 50 % av beløpet dersom de har et regionalt fond, gjør at beløpet til kommunens eget næringsfond blir ytterligere redusert.

I tråd med argumentasjonen foran foreslås det at ordningen legges om til bare å gjelde regionale næringsfond fra 2016. Som en følge av dette vil ordningen med stimuleringsmidler på kr 100.000,- pr kommune og kravet om medfinansiering fra kommunalt næringsfond, falle bort. Nord-Trøndelag fylkeskommune har for øvrig innført tilsvarende ordning for et par år siden og overgangen rapporteres å ha vært vellykket. Primært satser de kun på regionale fond, men Flatanger og Leksvik har valgt å ha kommunale næringsfond. NTFK har akseptert dette og disse kommunene får tildelt midler direkte.

Det har siden oppstart i 2010 vært en egen modell for finansiering av fondet for Trondheimsregionen. Denne baserer seg på at STFKs midler matches 50/50 med egne midler fra kommunene i Trondheimsregionen. Dette foreslås videreført.

Fylkesrådmannen foreslår følgende fordeling 2016:

Støttemottaker	Beløp	Merknad
Fosen regionråd Ørland, Bjugn, Osen, Roan, Rissa, Åfjord	2 100 000	350' x 6
Holtålen/Røros (Fjellregionen)	700 000	350' x 2
Trondheimsregionen Trondheim, Melhus, Klæbu, Malvik, Skaun, Orkdal, Rissa og Midtre-Gauldal	1 200 000	150' x 8
Orkdalsregionen Orkdal, Skaun, Frøya, Hemne, Hitra, Meldal, Rennebu, Agdenes, Snillfjord	3 150 000	Avsetning for å kunne imøtekomme mulig søknad (350' x 9)
Værnesregionen Selbu, Tydal, Malvik	1 050 000	Avsetning for å kunne imøtekomme mulig søknad (350' x 3)
Oppdal kommune	300 000	Direkte tildeling til kommunen inntil videre
SUM næringsfond	8 500 000	

Beløp pr. kommune foreslås differensiert med kr. 150.000,- for de kommunene som inngår i Trondheimsregionen og kr. 350.000,- til kommunene i de øvrige regionene. Pga. overlappende regioner vil enkelte av kommunene (Rissa, Orkdal, Malvik og Skaun) kunne dra fordel av regional prosjektfinsiering fra to ulike næringsfond. Disse kommunene må imidlertid bevilge egne midler for å matche STFKs tildeling når det gjelder Trondheimsregionen. Fylkesrådmannen ønsker å oppmuntre til regionalt samarbeid og foreslår derfor et noe mindre beløp for kommuner som velger å stå utenfor (Oppdal).